

2. Дніпропетровськ: минуле і сучасне / Фоменко А. К., Чабан М. П., Лазебник В. І. та ін. – Д. : ВАТ «Дніпрокнига», 2001.
3. Афанасьєв О. Є. Світовий досвід розвитку промислового туризму та його перспективи на Дніпропетровщині.
4. Sardak S. Global innovations in tourism / S. Sardak, V. Dzhyndzhoian, A. Samoilenko // Innovative Marketing. – 2016. – № 3. – С. 45–50.

К. т. н. Щеньова В. Б.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ ОСВІТЯНСЬКИХ ПОСЛУГ У ВНЗ УКРАЇНИ

Орієнтація України на Європу, в тому числі отримання у 2017 році безвізового режиму призвели до значної міграції українців до європейських країн у пошуках роботи та можливості отримати якісну освіту. Загострення конкуренції на ринку освітніх послуг України відбувається не тільки внаслідок послаблення бар'єрів між країнами, але і через більш доступну інформацію про виші через Інтернет, більш високий рівень підготовки абітурієнтів, в тому числі мовної, можливість платити за якісну освіту або участь в освітніх програмах.

Це все значною мірою впливає на політику українських ВНЗ по залученню абітурієнтів. Але, як вчить маркетинг, треба намагатися виробляти такий продукт, який потрібний наявному, або потенційному споживачу, а не намагатися продати виготовлений. Тому вказана політика передбачає інноваційний підхід у розвитку ВНЗ. Необхідна науково обґрунтована стратегія управління якістю послуг ВНЗ. Дослідження не стільки ситуації на ринку праці, скільки тенденцій його розвитку. Розробка компетенцій робітників, які будуть потрібні роботодавцям. Закриття спеціальностей, які не відповідають запитам сьогодення, відкриття нових. Розробка нових програм навчання, методів, які забезпечують саме потрібні компетенції.

Тут відкриваються широкі можливості для використання досвіду, накопиченого передовими закладами освіти світу. Однак практика показує, що беззастережне запозичення світового досвіду в українських ВНЗ не дає очікуваного ефекту. Наприклад, збільшення годин для самостійної роботи не призведе

автоматично до покращення якості навчання. Всі попередні етапи освітнього процесу мають підготувати студента до самонавчання. Це стосується всіх інших елементів навчання.

Вся організаційна структура ВНЗ повинна зазнати інноваційних змін, повинно змінитися ставлення співробітників до своєї справи, якою б діяльністю вони не займалися – основною чи допоміжною.

Незалежна оцінка якості освіти випускників вишів фахівцями-науковцями та практиками буде стимулювати кафедри та факультети залучати до навчального процесу викладачів, які реально займаються науковими дослідженнями, або є керівниками відповідних підрозділів передових підприємств. Викладачі вчать тому, що знають самі, і чим більше у них можливостей для досліджень, або практичної успішної діяльності, тим більше інформації та знань вони дадуть студентам. Зменшення аудиторного навантаження викладачам, збільшення годин для індивідуального спілкування зі студентами дозволить останнім отримувати якісну освіту, але за умов їх копіткої систематичної роботи.

Існує розхожа думка: якщо платити викладачам більшу заробітну плату, вони будуть давати якісніші знання. Вважаю, що вишам треба встановити чіткі критерії відповідності викладача своїй посаді, тобто здатності продукувати визначений рівень якості підготовки спеціаліста, забезпечення потрібних компетенцій. Тут значну увагу треба приділити взаємозв'язку ВНЗ з роботодавцями, оскільки кому, як не їм краще знати свої потреби. На контрактній основі можна узгоджувати навчальні плани, програми, види та методи занять, допомогу у забезпеченні необхідної навчально-матеріальної бази. В цьому разі виробнича практика перестане бути формальністю і головним болем, а дозволить закріпити отримані знання в реальних умовах підприємства-замовника.

Загальновідомо, що людина запам'ятовує лише ті знання, які вона має можливість використовувати, тому в навчальному процесі необхідно всі дисципліни, якими б абстрактними вони не були, прив'язувати до реального світу, конкретної професії. Коли студент буде бачити важливість предмету для нього, де саме і як можуть бути використані набуті знання, він буде краще засвоювати їх. Саме викладач повинен допомогти студенту в цьому. Як одна з форм навчання,

закріплена в навчальному плані, може бути передбачена робота студента (виконання ним певних завдань) на фірмі-замовниці протягом семестру (можливо частково оплачувана).

Контролюючи засвоєння знань, необхідно оцінювати розуміння, а не запам'ятовування. Незалежне оцінювання якості навчання можна проводити за участю замовника-роботодавця, оскільки він буде платити не за предмети, які вивчив студент, і що перелічені в дипломі, а за ті якості, які він отримав в результаті.

Сьогодні вирішення завдань будь-якого рівня потребує комплексного підходу, а тому – командної роботи. Враховуючи це, в навчальній роботі необхідно привчати студентів до розробки та реалізації спільних проектів (спільні курсові, дипломні роботи з реальним виходом). Методи навчання повинні виховувати, а критерії оцінювання – враховувати відповідальність, толерантність, чесність, взаємодопомогу, обмін інформацією, ефективність роботи студента у команді та команди в цілому.

Проблему фінансового забезпечення продукування якісних послуг освіти, враховуючи обмеження бюджетних коштів, ВНЗ може вирішити, беручи участь у програмах місцевих органів влади. Їх перелік можуть викладати на сайті територіальних громад для загального ознайомлення. Виконувати проекти можуть науковці та студенти. В результаті конкурсного відбору (з залученням представників громадськості) найефективніші проекти будуть оплачені та втілені, що дозволить розв'язувати проблеми даної території. Вся інформація, необхідна для роботи над проектами, повинна бути достовірною та також викладатися і бути доступною для виконавців. Місцеві органи влади можуть брати участь у міжнародних програмах по розвитку територій, залучаючи капітали інвесторів – міжнародних організацій, бізнесменів, спонсорів. Децентралізація дає місцевій владі значні можливості для самостійного визначення найнагальніших завдань і фінансування заходів по їх вирішенню.

Таким чином, тісна плідна співпраця ВНЗ, бізнесу і держави сприятиме підвищенню якості освіти в Україні та розвитку її територій.